

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și Codului contravențional)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 80:

denumirea articolului se completează cu cuvintele „și acordului de cooperare”;

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În cazul în care persoana pusă sub învinuire a încheiat un acord de cooperare, iar instanța de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod se reduc cu două cincimi. La stabilirea pedepsei cu închisoare se aplică suspendarea condiționată a executării pedepsei sau suspendarea parțială a executării pedepsei, în modul prevăzut de lege.”;

2. La articolul 90:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Prin derogare de la alin. (2), dacă a fost încheiat un acord de cooperare perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă nu poate fi mai mic decât jumătate din pedeapsa stabilită de instanța de judecată și mai mare de 6 ani.

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Prin derogare de la alin. (1) și (4), dacă a fost încheiat un acord de cooperare, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se aplică și persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave.”;

„(12) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare nu a executat obligația de cooperare asumată în baza acordului de cooperare, instanța de judecată, la demersul procurorului, pronunță o încheiere cu privire la anularea condamnării în baza acordului de cooperare și trimiterea condamnatului pentru a executa pedeapsa stabilită prin hotărârea instanței de judecată.”.

3. La articolul 90¹:

alineatul (3) se completează cu textul „În cazul acordului de cooperare partea de pedeapsă ce trebuie executată în penitenciar poate fi redusă pînă la un an.”;

alineatul (4) se completează cu textul „Dacă a fost încheiat un acord de cooperare, condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare poate fi aplicată persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave.”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În cazul în care cel condamnat cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare nu a executat obligația de cooperare asumată în baza acordului de cooperare, instanța de judecată, la demersul procurorului, pronunță o încheiere cu privire la anularea condamnării în baza acordului de cooperare și trimiterea condamnatului pentru a executa deplin pedeapsa stabilită prin hotărîrea instanței de judecată.”

Art. II. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269, art. 855), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6:

la punctul 11¹), propoziția „Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor” se exclude;

se completează cu punctul 15¹) cu următorul cuprins:

„15¹) *informație secretizată* – orice informație, document sau material, indiferent de forma și caracteristicile fizice a acesteia, căreia i s-a atribuit un anumit grad de secretizare, în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.”;

punctul 19) va avea următorul cuprins:

„19) *interpret* – persoană fizică autorizată, inclusă în Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați, desemnată în procesul penal care asigură traducerea orală dintr-o limbă în alta și/sau în traducerea semnelor celor surzi, muți ori surdomuți, mijlocind astfel înțelegerea dintre două sau mai multe persoane, desemnată în procesul penal de organele competente;”;

la punctul 20¹) după „și a măsurilor speciale de investigații” se substituie cu textul „, măsurilor speciale de investigații și/sau a acțiunilor prevăzute în Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale”;

se completează cu punctul 43¹) cu următorul cuprins:

„43¹) *suport informațional* – suport material ale cărei calități fizice permit păstrarea și prelucrarea informației privind conținutul acțiunilor procesuale efectuate sau a probelor obținute în procesul penal;”

punctul 48) va avea următorul cuprins:

„48) *traducător* – persoană fizică autorizată, inclusă în Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați, desemnată în procesul penal care asigură traducerea textelor scrise dintr-o limbă în alta, desemnată în procesul penal de organele competente;”.

2. La articolul 7 alineatul (3²) va avea următorul cuprins:

„(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, debaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.”.

se completează cu alineatul (3⁴) cu următorul cuprins:

„(3⁴) Ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, demersurilor plîngerilor și recursurilor.”.

3. La articolul 17:

alineatul (1) se completează cu textul „, în condițiile legii”;

alineatul (3) se completează cu textul „, în condițiile prezentului cod și a legii”;

la alineatul (5), cuvintele „ei sînt asistați gratuit” se substituie cu textul „ei au dreptul să solicite acordarea asistenței juridice garantate de stat în condițiile legii”.

4. La articolul 18:

alineatul (3), la final se completează cu textul: „, precum și cu respectarea tuturor drepturilor procesuale ale părților în proces.”;

la alineatul (4) textul „În toate cazurile,” se exclude;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la alin. (4), în temeiul unei încheieri motivate, instanța de judecată nu va pronunța public părțile hotărîrii care conțin informații secretizate și/sau a căror dezvăluire ar afecta ordinea publică, securitatea națională, protecția vieții private sau interesele justiției. În toate cazurile partea introductivă și dispozitivă a hotărîrii motivate se pronunță public, instanța, explicînd, totodată, părților dreptul și modul de a face cunoștință cu hotărîrea motivată.”

5. La articolul 20:

alineatul (3) vor avea următorul cuprins:

„(3) Urmărirea penală și judecarea cauzelor penale privind infracțiunile de corupție, cele conexe actelor de corupție, cele în care sînt persoane aflate în arest, precum și minori, se fac de urgență și în mod prioritar.”.

alineatul (5) și (6) se exclud.

6. La articolul 30, alineatul (3) se abrogă.

7. La articolul 32 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Judecarea cauzelor penale în privința persoanelor deținute, poate fi efectuată la sediul instanței sau, după caz, la sediul instituției penitenciare ori prin intermediul videoconferinței.”.

8. Articolul 34 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 34.** Abținerea sau recuzarea judecătorului

(1) În cazul în care există circumstanțe prevăzute la art. 33, judecătorul este obligat să se abțină de la judecarea cauzei. Pentru aceleași temeuri, judecătorul poate fi recuzat și de către participanții la proces.

(2) Cererile de recuzare sau abținere a judecătorului se depun în cadrul ședinței preliminare, cu motivarea, pentru fiecare judecător în parte a cazului de incompatibilitate invocat și a temeiurilor de fapt cunoscute la momentul formulării cererii. Toate temeiurile de incompatibilitate a judecătorului urmează a fi invocate concomitent, sub sancțiunea decăderii din acest drept.

(3) Cererea de recuzare sau abținere a judecătorului poate fi depusă și după începerea cercetării judecătorești, doar dacă partea face dovada că nu a cunoscut și nici nu a putut să cunoască despre existența temeiurilor de recuzare pînă la începerea cercetării judecătorești.

(4) Recuzarea sau abținerea anticipată a judecătorilor care încă nu participă la judecarea cauzei, și a judecătorului sau completului de judecată care soluționează cererea de recuzare, precum și înaintarea repetată a recuzării aceluiași judecător pentru aceleași motive dacă anterior recuzarea lui a fost respinsă, nu se admite.

(5) Dacă instanța care soluționează cauza constată că cererea de recuzare se înaintează în mod repetat pentru aceleași motive cu rea-credință sau în mod abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul, de a deruta judecata sau din alte intenții răuvoitoare, aplică față de persoana vinovată o amendă judiciară în condițiile prezentului cod și anexează cererea la cauza penală cu consemnarea în procesul-verbal, fără a o transmite spre examinare.”

9. Articolul 35 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea de recuzare sau declarația de abținere se distribuie spre soluționare în mod aleatoriu prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor și se examinează în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul repartizării, fără a afecta continuitatea ședinței de judecată, însă pînă la soluționarea cererii de recuzare sau declarației de abținere, se amîină ultimul cuvînt al inculpatului. În cazul în care nu se

poate forma un nou complet de judecată în aceeași instanță, recuzarea se soluționează, în cel mult 5 zile de la primirea dosarului, de instanța ierarhic superioară, care, dacă admite recuzarea sau abținerea, desemnează pentru judecarea cauzei o instanță egală în grad cu instanța în care s-a înaintat recuzarea.”

10. Articolul 47:

la alineatul (1) după cuvintele „să fie motivată” se completează cu cuvintele „cu elemente de fapt și de drept”.

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Depunerea cererii de strămutare nu suspendă judecarea cauzei.”.

11. Articolul 50 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Cererea de strămutare înaintată de părți după începerea cercetării judecătorești sau cea care a fost înaintată repetat pentru aceleași motive nu se examinează și se anexează la materialele dosarului.”.

12. La articolul 52 alineatul (1):

punctul 16) va avea următorul cuprins:

„16) înaintează în instanța de judecată demersuri prin care solicită autorizarea efectuării acțiunilor sau aplicării măsurilor procesuale, finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului și a altor acțiuni în cazul în care este necesară autorizarea judecătorului de instrucție;”

punctul 23) cuvântul „ascultă” se substituie cu cuvântul „audiază”;

punctul 24¹) va avea următorul cuprins:

„24¹) prezintă, la solicitarea mediatorului, informația din cauza penală necesară pentru derularea procesului de mediere, inclusiv ordonanța de pornire a urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuít, ordonanța de punere sub învinuire, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată și/sau de parte civilă, raportul de constatare sau de expertiză judiciară, prin care sunt constatate circumstanțele legate de cauzarea prejudiciilor și/sau afectarea drepturilor victimei și alte informații care nu prejudiciază desfășurarea urmăririi penale;”;

punctul 28) va avea următorul cuprins:

„28) informează în scris bănuítul, învinuitul, victima, partea vătămată, partea civilă și explică despre posibilitatea recurgerii la mediere în temeiul art. 219 alin. (9) și al art. 276 alin. (7) și cu privire la lista mediatorilor cu drept de a desfășura activitate de mediator.”

13. La articolul 56:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Conducătorul organului de urmărire penală exercită controlul asupra efectuării la timp a acțiunilor de descoperire și prevenire a infracțiunilor, asigură înregistrarea, în modul stabilit, a sesizărilor despre săvârșirea infracțiunilor și asigură respectarea termenului de examinare a acestora.”;

alineatul (2¹) se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) dispune efectuarea urmăririi penale de către mai mulți ofițeri de urmărire penală, în cazul unor cauze complicate sau de mari proporții;”.

14. La articolul 57 alineatul (2):

punctul 14¹) va avea următorul cuprins:

„14¹) informează în scris bănuitul, învinuitul, victima, partea vătămată, partea civilă și explică despre posibilitatea recurgerii la mediere în temeiul art. 219 alin. (9) și al art. 276 alin. (7) și cu privire la lista mediatorilor cu drept de a desfășura activitate de mediator.”;

punctul 16¹) va avea următorul cuprins:

„16¹) prezintă, la solicitarea mediatorului, informația din cauza penală necesară pentru derularea procesului de mediere, inclusiv ordonanță de pornire a urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, ordonanța de punere sub învinuire, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată și/sau de parte civilă, raportul de constatare sau de expertiză judiciară, prin care sunt constatate circumstanțele legate de cauzarea prejudiciilor și/sau afectarea drepturilor victimei și alte informații fără a prejudicia desfășurarea urmăririi penale;”.

15. La articolul 58

alineatul (3) se completează cu punctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) să facă declarații și explicații;”

16. Articolul 59:

alineatul (2) după cuvintele „ordonanța organului de urmărire penală” se completează cu cuvintele „sau, după caz, prin încheierea instanței de judecată”;

alineatul (3) textul „încetează participarea acestei persoane ca parte vătămată în procedura respectivă prin ordonanță motivată” se substituie cu textul „prin ordonanță motivată, sau instanța de judecată prin încheiere motivată, încetează participarea acestei persoane ca parte vătămată în procedura respectivă”;

17. Articolul 60

alineatul (1) punctul 7) va avea următorul cuprins:

„7) să ia cunoștință de materialele cauzei penale și să noteze orice informații din dosar, la orice etapă a procesului penal, cu excepția cazului când se impun restricții de către procuror printr-o ordonanță motivată;”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Părții vătămate îi poate fi restricționat accesul la materialele cauzei penale de către procuror, printr-o ordonanță motivată, dacă restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă, restricția se referă doar la anumite acte procedurale și există riscul ca accesul deplin la materialele cauzei penale să prejudicieze desfășurarea urmăririi penale și securitatea părților. Ordonanța procurorului poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile art. 313.”.

18. La articolul 68 alineatul (1):

se completează cu punctul 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) să adreseze întrebări prin intermediul organului de urmărire penală, persoanelor audiate în condițiile art. 104-114;”;

se completează cu punctul 21) cu următorul cuprins:

„21) să solicite informații pe orice suport, referințe, copii certificate corespunzător ale actelor necesare pentru acordarea asistenței juridice, de la instanțele judecătorești, organele de drept, autoritățile publice, alte persoane și organizații.”.

19. La articolul 69:

alineatele (1)-(3) vor avea următorul cuprins:

„(1) Participarea apărătorului în cadrul procesului penal este obligatorie în cazul în care:

- 1) bănuitul, învinuitul, inculpatul este minor;
- 2) bănuitul, învinuitul, inculpatul este militar în termen;
- 3) bănuitul, învinuitul, inculpatul este reținut, ținut în stare de arest ca măsură preventivă sau urmează a fi supus expertizei judiciare psihiatrice în condiții de staționar;
- 4) bănuitul, învinuitul, inculpatul i se incriminează o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă;
- 5) bănuitul, învinuitul, inculpatul întâmpină dificultăți pentru a se apăra el însuși, fiind mut, surd, orb sau având alte dereglări esențiale ale vorbirii, auzului, vederii, precum și este o persoană cu necesități speciale;
- 6) procesul penal se desfășoară în privința unei persoane iresponsabile, căreia i se incriminează săvârșirea unor fapte prejudiciabile sau în privința unei persoane care s-a îmbolnăvit mintal după săvârșirea unor asemenea fapte;

7) procesul penal se desfășoară în privința reabilitării unei persoane decedate la momentul examinării cauzei;

8) procesul penal se desfășoară în lipsa învinuitului, inculpatului care se sustrage de la urmărirea penală sau judecată;

9) este necesară asigurarea apărării bănuیتului, învinuitului, inculpatului în procesul de audiere a minorului, în condițiile prevăzute la art. 110¹;

10) instanța de judecată apreciază că, în cazul inculpatului, interesele justiției cer participarea apărătorului în ședința de judecată în primă instanță, în apel sau în recurs, ori la judecarea cauzei pe cale extraordinară de atac;

11) participarea obligatorie a apărătorului este prevăzută expres de prezentul cod.

(2) Instanța de judecată constată faptul că interesele justiției cer participarea apărătorului printr-o încheiere motivată, ținând cont, în mod obligatoriu, de următoarele circumstanțe cumulative:

1) complexitatea cauzei;

2) capacitatea persoanei de a se apăra singură;

3) gravitatea faptei, de săvârșirea căreia persoana este învinuită, și de sancțiunea prevăzută de lege pentru săvârșirea ei.

(3) Participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie din momentul când:

1) bănuیتului, învinuitului, inculpatului i s-a adus la cunoștință hotărârea organului de urmărire penală cu privire la:

a) reținerea, aplicarea măsurii preventive sau punerea sub învinuire – în cazurile prevăzute la alin. (1) pct. 1)-6);

b) trimiterea la expertiza judiciară psihiatrică în condiții de staționar – în cazul prevăzut la alin. (1) pct. 3).

2) bănuitul, învinuitul, inculpatul a decedat și a fost depusă o cerere de reabilitare din parte rudelor sau altor persoane – în cazul prevăzut la alin. (1) pct. 7);

3) s-a constatat că învinuitul, inculpatul se sustrage de la urmărirea penală sau judecată și procesul penal se desfășoară în lipsa acestuia.”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazurile prevăzute la alin. (1), dacă persoana nu dispune de un apărător ales, participarea obligatorie a apărătorului la procesul penal este asigurată de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în condițiile prezentului cod și a Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, la solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată.”.

20. La articolul 70:

la alineatul (1), punctul 2) se completează cu textul „ , înaintate în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat”; alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată solicită desemnarea avocatului care acordă asistență juridică garantată de stat de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat – în cazul în care participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie, iar bănuitul, învinuitul, inculpatul nu are apărător ales.

(4) În cazul în care interesele justiției cer participarea apărătorului la procesul penal, iar acesta lipsește nejustificat sau refuză să exercite apărarea, procurorul, prin ordonanță motivată, sau instanța de judecată, prin încheiere motivată, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, pentru înlocuirea apărătorului, și acordă un termen rezonabil pentru pregătirea unei apărări efective. La judecarea cauzei penale în instanța de judecată, avocatului desemnat i se acordă un termen suficient pentru pregătirea apărării.

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul prevăzut la alin. (4), avocatul desemnat înlocuiește apărătorul care lipsește nejustificat sau care refuză să exercite apărarea, numai pentru perioada absenței nejustificate a acestuia.”;

la alineatul (5) textul „alin. (3) pct. 2) și alin. (4) pct. 2) și 3)” se substituie cu textul „alin. (3) și (4)”;

la alineatul (6), după cuvintele „cîțiva apărători” se completează cu cuvîntul „aleși”.

21. La articolul 71:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Renunțarea la apărător poate fi acceptată de către procuror sau instanță numai în cazul în care este înaintată de către bănuित, învinuit, inculpat în mod benevol, din proprie inițiativă și în prezența apărătorului. Nu se admite renunțarea la apărător în cazul în care participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie conform art. 69.”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Bănuitul, învinuitul, inculpatul care a renunțat la apărător este în drept, în orice moment al desfășurării procesului penal, să revină asupra renunțării și să invite un apărător ales sau să solicite desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică calificată garantată de stat în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Apărătorul este admis din momentul prezentării documentelor ce confirmă calitatea și împuternicirile sale.”.

22. La articolul 72 alineatul (4), cuvintele „nu este susceptibilă de a fi atacată” se substituie cu cuvintele „poate fi contestată numai de către persoana apărată sau prin intermediul apărătorului său”.

23. Articolul 79:

în titlul articolului după cuvintele „părții civilmente responsabile” se completează cu textul „și al succesorului”;

alineatul (1) după cuvintele „părții civilmente responsabile” se completează cu textul „și al succesorului”;

alineatul (2) cuvintele „și părții civilmente responsabile” se substituie cu textul „ , părții civilmente responsabile și al succesorului”, iar după cuvîntul „avocați” se completează cu cuvintele „ , avocați-stagiari”

alineatul (3) după cuvintele „părții civilmente responsabile” se completează cu textul „și al succesorului”;

alineatul (4) după cuvîntul „partea civilmente responsabilă” se completează cu textul „și al succesorului”.

24. La articolul 80:

în titlu, alineatul (1), alineatul (2), alineatul (3), alineatul (4), alineatul (5), alineatul (6), după cuvîntul „părții civilmente responsabile” se completează cu textul: „și al succesorului.”;

alineatul (1)

se completează cu punctul 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) să adreseze întrebări prin intermediul organului de urmărire penală, persoanelor audiate în condițiile art. 104-114;”

punctul 8) va avea următorul cuprins:

„8) să ia cunoștință de materialele cauzei penale și să noteze orice informații din dosar, la orice etapă a procesului penal, cu excepția cazului cînd se impun restricții de către procuror printr-o ordonanță motivată;”;

se completează cu punctul 18) cu următorul cuprins:

„18) să solicite informații pe orice suport, referințe, copii certificate corespunzător ale actelor necesare pentru acordarea asistenței juridice, de la instanțele judecătorești, organele de drept, autoritățile publice, alte persoane și organizații.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Reprezentantului părții vătămate îi poate fi restricționat accesul la materialele cauzei penale de către procuror, printr-o ordonanță motivată, dacă restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă, restricția se referă doar

la anumite acte procedurale și există riscul ca accesul deplin la materialele cauzei penale să prejudicieze desfășurarea urmăririi penale și securitatea părților. Ordonanța procurorului poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile art. 313.”;

alineatul (7), după cuvântul „martorului” se completează cu sintagma: „și al succesorului.”.

25. Articolul 81:

în titlul după cuvântul „Succesorul” se completează cu textul „victimei, al”

la alineatul (1), în ambele cazuri, după cuvântul „succesor” se completează cu textul „victimei, al”, după cuvântul „obligațiile” se completează cu textul „victimei sau”, iar după cuvintele „sau moral” se completează cu textul „victimei sau”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Recunoașterea rudei apropiate ca succesor al victimei, al părții vătămate sau al părții civile o decide procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, ofițerul de urmărire penală ori instanța de judecată, cu condiția că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, procurorul sau instanța de judecată recunoaște aceste persoane ca succesor al victimei, al părții vătămate sau al părții civile. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoașterea persoanei ca succesor al victimei, al părții vătămate sau al părții civile, hotărîrea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri.”;

la alineatul (3), în ambele cazuri, după cuvântul „succesor” se completează cu textul „al victimei,”, iar după cuvintele „Ruda apropiată” se completează cu cuvintele „a victimei,”

la alineatul (4) după cuvântul „Succesorul” se completează cu textul „victimei,”, iar după textul „în locul” se completează cu textul „victimei,”

la alineatul (5) și (6) după cuvântul „Succesorul” se completează cu textul „victimei,”.

26. Articolul 85:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Interpret, traducător este persoana fizică autorizată inclusă în Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați care asigură traducerea orală dintr-o limbă în alta și/sau traducerea semnelor celor surzi, muți ori surdomuți sau în traducerea textelor scrise dintr-o limbă în alta, cunoaște terminologia juridică, nu este interesată în cauza penală și acceptă să participe în această calitate. În cauza penală interpretul sau traducătorul este desemnat în această calitate, de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Interpretul poate fi numit din rîndul persoanelor propuse de către participanții la procesul penal.

articolul se completează cu alineatul (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin derogare de la alin. (1), pot fi desemnați în calitate de interpret sau traducător persoanele neincluse în Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați dacă nu există interpreți sau traducători autorizați din/în limbile pentru care se solicită interpretarea și/sau traducerea ori interpreții și/sau traducătorii autorizați nu pot fi contractați pentru efectuarea interpretării și/sau traducerii.

(1²) În cazul în care interpretul își are domiciliul sau locul de muncă într-o altă localitate, fapt care nu-i permite să se prezinte la termenul fixat și locul efectuării acțiunii procesuale, interpretarea traducerii poate fi efectuată și prin intermediul videoconferinței, care se asigură de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată.”;

la alineatul (3) textul „și competența interpretului, traducătorului, domiciliul lui” se substituie cu textul „interpretului, traducătorului, datele privind numărul, seria și data eliberării autorizației, limba sau limbile pentru care este autorizat,”;

alineatul (4), punctul 8), după textul „prin semnătură,” se introduce sintagma „inclusiv semnătura electronică,”

la alineatul (6), punctul 4) va avea următorul cuprins:

4) să primească plata pentru serviciile prestate.”.

27. Articolul 87 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Specialistul poate fi chemat de organul de urmărire penală la cererea apărătorului pentru a explica unele circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei penale.”.

28. Articolul 90

alineatul (3) se completează cu punctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) mediatorii și participanții la mediere – în privința faptelor sau actelor de care au luat cunoștință în cadrul procesului de mediere. Mediatorul poate fi audiat doar în cazurile de protejare a interesului superior al copilului sau de prevenire și curmare a unei infracțiuni;”;

subpunctul 10) se abrogă;

alineatul (12) punctul 5) cuvîntul „teleconferințe” cu cuvîntul „videoconferințe”.

29. La articolul 93:

alineatul (2)

punctul 1) după cuvintele „inculpatului, ale” se completează cu cuvântul „victimei, ”, iar la final se completează cu cuvintele „ , specialistului, expertului”;

30. Articolul 97 se completează cu punctul 3¹⁾ cu următorul cuprins:

„3¹⁾ Îmbolnăvirea bănuितului, învinuitului sau inculpatului de o boală gravă ce împiedică executarea pedepsei – prin concluziile Consiliului medical consultativ al Administrației Naționale a Penitenciarelor sau, după caz, prin raportul expertizei judiciare;”.

31. Articolul 104:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Audierea bănuितului, învinuitului, inculpatului se face numai în prezența unui apărător ales sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, imediat după reținere sau, după caz, după punerea sub învinuire, dacă acesta acceptă să fie audiat. Audierea bănuितului, învinuitului, inculpatului poate avea loc și în lipsa apărătorului ales sau desemnat, cu acordul scris al acestuia exprimat în prezența apărătorului. Nu se permite audierea bănuितului, învinuitului, inculpatului în stare de oboseală, precum și în timpul nopții, decât doar la cererea persoanei audiate în cazurile ce nu suferă amânare, care vor fi motivate în procesul-verbal al audierii. Audierea bănuितului, învinuitului, inculpatului se înregistrează prin mijloace audio și video în condițiile art. 115, iar suportul informațional care conține înregistrarea se anexează la procesul-verbal al audierii.”;

se completează cu alineatul (1¹⁾ cu următorul cuprins:

„(1¹⁾ Audierea bănuितului, învinuitului, inculpatului aflat în detenție, poate avea loc și prin intermediul videoconferinței, la sediul instituției penitenciare care dispune de mijloace tehnice corespunzătoare și verifică identitatea acestuia, în prezența unui apărător ales sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, ce se dispune prin încheierea motivată. Declarațiile bănuितului, învinuitului, inculpatului se consemnează în procesul-verbal cu mențiunea că audierea a fost efectuată prin intermediul videoconferinței.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Persoana care efectuează urmărirea penală, înainte de a-l audia pe bănuит, învinuit:

a) îi aduce la cunoștință despre înregistrarea declarațiilor prin mijloace audio și video în condițiile art. 115;

b) îl identifică prin nume, prenume, patronimic, data, luna, anul și locul nașterii, precizează cetățenia, studiile, situația militară, situația familială și persoanele pe care le are la întreținere, ocupația, domiciliul, dacă posedă limba în care se desfășoară procesul, dacă suferă de dizabilitate, dacă dispune de careva titluri

speciale, grade de calificare și distincții de stat, precum și altă informație necesară pentru identificarea persoanei lui în cauza respectivă;

c) îi explică esența bănuirii, învinuirii și dreptul de a tăcea și de a nu da mărturii în defavoarea sa;

d) îl întreabă dacă el acceptă să facă declarații asupra bănuielii sau învinuirii care i se incriminează.”

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care bănuitul, învinuitul refuză să facă declarații, aceasta se menționează în procesul-verbal al audierii și acțiunea procesuală se încheie. Dacă bănuitul, învinuitul acceptă să facă declarații, persoana care efectuează audierea îl întreabă dacă recunoaște bănuiala sau învinuirea ce i se impută și îi propune să facă în scris explicații asupra acesteia, iar dacă bănuitul, învinuitul nu poate scrie sau refuză să scrie personal declarația, aceasta se consemnează în procesul-verbal de către persoana care efectuează audierea.”.

32. Articolul 105

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins

„(2¹) Declarațiile martorului se înregistrează prin mijloace audio și video în condițiile art. 115, fapt despre care este informat înainte de începerea audierii, iar suportul informațional care conține înregistrarea se anexează la procesul-verbal al audierii.”.

33. Articolul 109 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Persoana care a fost audiată este informată că are dreptul să ia cunoștință cu înregistrarea audio și video în întregime, fapt consemnat în procesul-verbal de audiere.”.

34. La articolul 110:

alineatul (1) cuvintele „privind o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă” se exclude;

alineatul (3) după cuvintele „judecătorul de instrucție” se completează cu textul „sau, după caz, instanța”;

alineatul (4) cuvintele „de instrucție” se exclud;

alineatul (5) cuvântul „teleconferințe” se substituie cu cuvântul „videoconferințe”;

alineatul (7), textul „Casetele video pe care a fost înregistrată declarația” se substituie cu textul „Suportul informațional care conține înregistrările audio și video ale declarațiilor”.

35. Articolul 110¹:

la alineatul (1) textul „audio/video” se substituie cu cuvintele „audio și video”;
se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Audierea martorului minor nu poate dura mai mult de:

a) 1 oră fără întrerupere, iar în total nu poate depăși 2 ore pe zi, în cazul minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani;

b) 2 ore fără întrerupere, iar în total nu poate depăși 4 ore pe zi, în cazul minorului cu vârsta mai mare de 14 ani.

Dacă starea sănătății martorului minor nu permite audierea în intervalele prevăzute de lege, durata audierii se stabilește ținând cont de indicațiile medicului.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În camera de vizualizare se vor afla judecătorul de instrucție, procurorul, apărătorul bănuțului sau al învinutului, psihologul, grefierul, reprezentantul legal al minorului supus audierii, reprezentantul legal al părții vătămăte și, după caz, alte persoane în condițiile legii, cu excepția bănuțului, învinutului, inculpatului sau părții civilmente responsabile. Participanții la audiere vor adresa întrebări judecătorului de instrucție, care le va transmite intervievatorului în mod verbal, prin intermediul dispozitivelor tehnice, sau în scris, în timpul unei pauze.”;

la alineatul (7), textul „audio/video” în ambele cazuri se substituie cu cuvintele „audio și video”;

se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins:

„(7¹) În cazul cînd înregistrarea audio și video a audierii martorului minor nu este posibilă din cauza unor imposibilități tehnice survenite pe parcursul audierii, aceasta se desfășoară în continuare, iar despre faptul dat se face o mențiune în cuprinsul procesului-verbal al audierii cu indicarea naturii imposibilității tehnice care nu a permis înregistrarea audio și video a audierii martorului minor. În acest caz, audierea repetată nu se admite.”;

la alineatul (8), după prima propoziție se completează cu propoziția: „La audierea suplimentară participă aceleași persoane care au participat la prima audiere a martorului minor.”;

la alineatul (9), textul „audio/video” se substituie cu cuvintele „audio și video”.

36. La articolul 111:

titlul va avea următorul cuprins:

„**Articolul 111.** Declarațiile și audierea victimei și părții vătămăte”;

alineatul (1) cuvintele „Partea vătămăată” se substituie cu cuvintele „Victima și partea vătămăată”;

alineatul (2) cuvintele „părții vătămate” se substituie cu cuvintele „victimei și părții vătămate”, iar cuvintele „Partea vătămată” se substituie cu cuvintele „Victima și partea vătămată”;

alineatul (3)

după cuvintele „viața intimă a” se completează cu cuvintele „victimei și”;

după cuvintele „a victimei” se completează cu cuvintele „și părții vătămate”;

în ambele cazuri după cuvintele „istoria personală a” se completează cu cuvintele „victimei și”;

37. La articolul 112 alineatul (2) cuvintele „ascultată în calitate de martor” se substituie cu cuvântul „audiată”;

38. La articolul 114:

alineatul (1) după textul „declarațiile martorului,” se completează cu cuvântul „victimei, ”;

alineatul (5) cuvintele „casetele audio și video” se substituie cu textul „suporturile informaționale care conțin înregistrările audio și video”.

39. Articolul 115:

în titlu și în tot cuprinsul articolului, textul „audio sau video” se substituie cu textul „audio și video”;

la alineatul (1) textul „pot fi aplicate, la cererea acestora sau din oficiu,” se substituie cu textul „se aplică”;

la alineatul (3), textul „se reproduce în întregime în fața persoanei audiate” se substituie cu textul „poate fi reprodusă în întregime la solicitarea consemnată în procesul-verbal al acțiunii sau din oficiu”, iar textul „de asemenea, pe caseta audio sau video” se substituie cu textul „pe suportul informațional care conține înregistrarea”;

40. La articolul 119 alineatul (1) cuvintele „sau părții vătămate” se substituie cu cuvintele „victimei sau părții vătămate”;

41. La articolul 122 alineatul (1) cuvântul „făptuitorului” se substituie cu cuvântul „bănuitului, învinuitului sau inculpatului”;

42. Articolul 143:

se completează cu punctul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) stării sănătății bănuitului, învinuitului sau inculpatului privat de libertate – în cazurile prezenței unor indici de îmbolnăvire de o boală gravă;”.

43. Articolul 161

se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Până la terminarea urmăririi penale, procurorul ori ofițerul de urmărire penală care are încuviințarea procurorului sau, după caz, instanța de judecată la etapa judecării cauzei, dispune transmiterea mijloacelor bănești spre administrare Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

(1²) Nu se transmit Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale spre administrare mijloacele bănești care:

- a) păstrează asupra lor urme ale infracțiunii;
- b) pot servi ca mijloace pentru descoperirea infracțiunii;
- c) nu pot fi utilizate ca instrument de plată;
- d) nu este posibilă asigurarea condițiilor de administrare a acestora.”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Banii sau alte valori materiale utilizate din contul mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații, în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii, se restituie autorităților care le-au eliberat, în baza ordonanței motivate a procurorului, după consemnarea măsurii speciale de investigații.”.

44. La articolul 162 alineatul (1) punctul 4) se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„Banii sau alte valori materiale utilizate din contul mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații, în scop de identificare a intențiilor și verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii, se trec la bugetul de stat.”

45. Articolul 167

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Prin derogare de la prevederile alin. (1), în cazul reținerii persoanei în unul din punctele comune de trecere a frontierei de stat, procesul-verbal de reținere se întocmește cât mai curînd posibil, dar nu mai tîrziu de 6 ore de la momentul privării ei de libertate. În acest caz, organul de urmărire penală este obligat să menționeze în procesul-verbal de reținere circumstanțele și motivele care au determinat aplicarea excepției.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul reținerii minorului, dispozițiile art. 477 se aplică în modul corespunzător”.

46. La articolul 176

alineatul (4), textul: „de la acest se obține obligația în scris de a se prezenta la citarea organului de urmărire penală sau a instanței și de a le informa despre schimbarea domiciliului” se substitute cu textul „organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată pot aplica în privința acestuia alte măsuri procesuale de constrângere prevăzute la art. 197 alin. (1)”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Măsurile preventive neprivative de libertate pot fi dispuse pe un termen de cel mult 24 de luni, cumulativ.

47. Articolul 178

alineatul (3¹) se abrogă;

alineatul (4) după cuvântul „locuiește” se completează cu cuvântul „bănuitul,”, iar după cuvintele „organelor de frontieră” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn la frontieră”.

48. Articolul 187 se completează cu punctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) să informeze imediat procurorul sau, după caz, instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza penală și apărătorul acestora despre faptul depistării bolilor grave la persoanele deținute;”.

49. La articolul 190 textul „a persoanei arestate preventiv” se substituie cu textul „a învinuitului sau inculpatului aflat în detenție”.

50. La articolul 191:

alineatul (1) se completează cu cuvintele „cu darea, după caz, în consemn la frontieră”;

alineatul (2) se abrogă.

51. La articolul 192,

la alineatul (1) se completează cu textul „precum și la cererea învinuitului sau inculpatului aflat în detenție”;

alineatul (2) se abrogă.

52. La articolul 192¹ alineatul (1) după cuvântul „procuraturii” se completează cu cuvintele „sau după caz a instanței de judecată”.

53. Articolul 195:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Măsura preventivă sub formă de arestare preventivă se înlocuiește sau, după caz, se revocă de procurorul care conduce sau care efectuează urmărirea penală ori, după caz, de instanța de judecată pe rolul căreia se află cauza penală dacă, în baza concluziei Consiliului medical consultativ a Administrației Naționale a Penitenciarelor sau din raportul de expertiză judiciară psihiatrică sau medico-legală rezultă că persoana arestată este grav bolnavă. Înlocuirea sau, după caz, revocarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă se dispune în termen de cel mult 3 zile de la recepționarea actelor indicate în prezentul alineat. Lista bolilor grave care împiedică aflarea persoanelor în stare de arest, procedura examinării medicale ale acestora și modelul concluziei medicale se aprobă de Guvern.”.

54. Articolul 199:

alineatul (3) se completează cu cuvintele „cu darea în consemn la frontieră”;

alineatul (5) cuvintele „de stat” se exclude;

se completează cu alineatele (7) - (12) cu următorul cuprins:

„(7) Organul de poliție desemnat să execute aducerea silită transmite ordonanța, sau după caz, încheierea instanței de judecată persoanei a cărei aducere silită a fost dispusă și îi solicită să îl însoțească. În cazul în care persoana a cărei aducere silită a fost dispusă refuză să însoțească organul de poliție sau încearcă să fugă, aceasta este adusă prin constrângere.

(8) În vederea executării ordonanței sau încheierii de aducere silită, organele de poliție pot pătrunde în locuința sau sediul oricărei persoane, în care există date sau informații că se află persoana asupra căreia s-a dispus aducerea silită sau în cazul în care aceasta împiedică executarea încheierii de aducere silită.

(9) Dacă organul de poliție nu găsește persoana în privința căreia a fost dispusă aducerea silită la adresa indicată sau dacă persoana a cărei aducere silită a fost dispusă nu poate fi adusă din motive prevăzute la alin. (5), organul de poliție consemnează acest fapt într-un proces-verbal, care se prezintă imediat organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată.

(10) Activitățile desfășurate cu ocazia aducerii silite sunt consemnate într-un proces-verbal, care trebuie să cuprindă:

a) numele, prenumele și calitatea celui care îl încheie;

b) data, ora și locul unde este încheiat;

c) mențiuni despre activitățile desfășurate.

(11) Persoanele supuse aducerii silite se audiază, în cel mai scurt timp posibil sau, după caz, se îndeplinește actul procesual care a făcut necesară prezența lor, cu excepția cazului când s-a dispus reținerea ori arestarea preventivă a acestora.

(12) Valoarea bunurilor deteriorate în urma aducerii silite se atribuie la cheltuielile judiciare. Dacă aceste bunuri au aparținut învinuitului, inculpatului,

persoanei civilmente responsabile sau altor persoane participante la proces contravaloarea acestora nu se restituie. Dacă aceste bunuri aparțin altor persoane, contravaloarea lor se restituie din bugetul de stat în modul prevăzut la art. 228.”.

55. Articolul 200

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Învinuitul sau inculpatul pot fi suspendați provizoriu din funcție doar în cazul în care infracțiunea de care este învinuit a fost săvârșită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.”.

Alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată la demersul motivat al procurorului pe un termen de până la 6 luni. Fiecare prelungire a termenului de suspendare provizorie din funcție se dispune motivat și nu poate depăși 6 luni. Suspendarea provizorie din funcție poate fi aplicată pe un termen de cel mult 24 de luni cumulativ. Încheierea poate fi contestată în termen de 3 zile de la data emiterii.”.

56. Articolul 209 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 209.** Contestarea punerii bunurilor sub sechestru

(1) Punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată în modul stabilit de prezentul cod de către bănuیت învinuit, inculpat sau persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată. Plîngerea sau recursul înaintat nu suspendă executarea acestei măsuri.

(2) Alte persoane decît bănuیتul, învinuitul, inculpatul care consideră că menținerea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată sînt în drept să ceară scoaterea bunurilor lor de sub sechestru organului de urmărire penală, judecătorului de instrucție sau instanței de judecată care judecă cauza.

(3) Cererea de scoatere a bunurilor de sub sechestru poate fi înaintată instanței de judecată care judecă cauza pînă la începerea dezbaterilor judiciare.”.

57. La articolul 210 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestru și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, în termen de o lună de la rămînerea definitivă a hotărîrii respective.”.

58. Se completează cu articolul 210¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 210¹.** Înlocuirea bunurilor puse sub sechestru

(1) La solicitarea persoanelor indicate în art. 204 alin. (1), procurorul poate dispune prin ordonanță motivată înlocuirea bunurilor puse sub sechestru cu alte bunuri, dacă acestea sunt libere de orice vicii și sunt deținute în proprietate de aceste

persoane. Valoarea bunurilor a căror înlocuire se solicită trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea bunurilor sechestrate stabilită în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.

(2) Ordonanța procurorului se transmite spre executare entităților responsabile.

(3) Prevederile art. 206-210 se aplică în modul corespunzător.”.

59. La articolul 229² se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la art. 258 alin. (3), în cazul în care delegația nu a putut fi executată la faza urmăririi penale, procurorul, prin ordonanță motivată, poate dispune continuarea investigațiilor financiare paralele în vederea urmăririi bunurilor infracționale la judecarea cauzei penale în instanța de judecată. Rezultatele executării delegației se consemnează în procesul-verbal.”.

60. La articolul 232 alineatul (2) după cuvintele „pentru căile de atac” se completează cu textul „și de depunere în instanța de judecată a demersurilor”.

61. Se completează cu articolul 241¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 241¹.** Consemnul de informare

(1) Persoanei în privința căreia nu a fost posibilă înmânarea citației în condițiile art. 239 și 240 îi poate fi aplicat consemnul de informare prin introducerea informației despre citarea sa în sistemele informaționale integrate al autorităților competente de prestare a serviciilor publice și în sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

(2) Consemnul de informare se aplică printr-o ordonanță a organului de urmărire penală, sau o încheiere a judecătorului de instrucție ori a instanței de judecată și conține temeiul emiterii și elementele de la art. 237 alin. (1).

(3) Persoana supusă consemnului de informare odată cu accesarea serviciilor publice sau cu trecerea controlului de frontieră, este informată sub semnătură despre citarea sa în condițiile art. 239. În cazul în care persoana supusă consemnului de informare refuză de a semna, dispozițiile art. 261 se aplică în modul corespunzător.

(4) În termen de 3 zile, ordonatorul consemnului de informare va fi informat de către autoritatea competentă despre accesarea serviciilor publice sau trecerea controlului de frontieră a persoanei supusă consemnului de informare, cu expedierea în adresa acestuia, a dovezii de primire sau a refuzului de primire a citației.”.

62. Articolul 243 alineatul unic devine alineatul (1) și se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) La solicitarea părților, cererile, demersurile și materialele cauzei pot fi comunicate acestora prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte.”.

63. Articolul 251 va avea următorul cuprins:

„Articolul 251. Efectele nulității

(1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea acelui act, fie au fost afectate caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților.

(2) Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rîndul lor lovite de nulitate atunci cînd există o legătură directă între acestea și actul declarat nul.

(3) Atunci cînd constată nulitatea unui act, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată dispune, atunci cînd este necesar și dacă este posibil, refacerea acelui act cu respectarea dispozițiilor legale.”.

64. Se completează cu articolele 251¹ și 252² cu următorul cuprins:

„Articolul 251¹. Nulitățile absolute

(1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:

- a) compunerea completului de judecată;
- b) competența instanțelor judecătorești după calitatea persoanei;
- c) publicitatea ședinței de judecată;
- d) participarea părților în cazurile obligatorii;
- e) prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii;

(2) Nulitatea absolută se constată din oficiu sau la cerere.

(3) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute în alin. (1) poate fi invocată la orice etapă a procesului penal.”.

Articolul 251². Nulitățile relative

(1) Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 251¹, determină nulitatea actului atunci cînd a fost afectat caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților.

(2) Nulitatea relativă poate fi invocată de procuror, bănuît, învinuit, inculpat, celelalte părți, atunci cînd există un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate.

(3) Nulitatea relativă se invocă:

a) în cursul urmăririi penale – în timpul sau imediat după efectuarea actului ori cel mai tîrziu la terminarea urmăririi penale cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului;

b) în instanța de judecată – numai pentru probele care sunt prezentate nemijlocit în instanță.

(4) Prin derogare de la alin. (3), în cazul în care, din motive întemeiate partea nu a avut posibilitatea de a lua cunoștință de materialele urmăririi penale pînă la trimiterea cauzei în judecată, nulitatea relativă poate fi invocată în instanța de judecată.

(5) Nulitatea relativă nu se aplică și nu duce la anularea actului atunci când persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege.”.

65. Articolul 255 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Pentru punerea în executare a ordonanței privind dispunerea sau autorizarea efectuării unor acțiuni procesuale, ofițerul de urmărire penală sau, după caz, procurorul, este în drept să emită un extras din ordonanță care va conține:

1) partea introductivă care conține date referitoare la:

- a) data și locul întocmirii;
- b) numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește;
- c) cauza la care se referă;
- d) temeiul legal al emiterii;

2) partea dispozitivă care constă din:

- a) acțiunea sau măsura procesuală dispusă;
- b) persoana în sarcina căreia i se pune executarea, după caz;
- c) semnătura celui care a întocmit-o.”.

66. La articolul 257 alineatul (5) cuvintele „și adjuncții lui pot” se substituie cu cuvântul „poate”.

67. La articolul 259:

alineatul (2) și (3) va avea următorul cuprins:

„(2) Respectarea termenului de urmărire penală într-o cauză concretă se asigură de către ofițerul de urmărire penală și procurorul de caz, ținându-se cont de criteriile de apreciere a termenului rezonabil prevăzute la art. 20 alin. (2).

(3) Urmărirea penală în cauzele cu privire la una sau mai multe infracțiuni, dintre care cel puțin una este o infracțiune de corupție sau conexe actelor de corupție, precum și în cauzele în care sînt persoane aflate în arest sau minori, se face de urgență și în mod prioritar.”;

alineatul (4) se abrogă.

68. Se completează cu articolul 259¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 259¹.** Cererea privind accelerarea urmăririi penale și modul de soluționare

(1) În situația în care într-o cauză penală concretă există pericolul încălcării termenului rezonabil a urmăririi penale, părțile în proces pot adresa judecătorului de instrucție de la locul efectuării urmăririi penale cerere privind accelerarea urmăririi penale.

(2) Cererea privind accelerarea urmăririi penale se depune după cel puțin 6 luni de la începerea urmăririi penale, trebuie să fie formulată în scris și să conțină:

- a) denumirea instanței la care se depune cererea;

- b) numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, calitatea procesuală, adresa de domiciliu și adresa de corespondență;
- c) numărul cauzei penale sau a procesului penal;
- d) organul de urmărire penală care instrumentează cauza penală;
- e) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea privind accelerarea urmăririi penale;
- f) data și semnătura persoanei care depune cererea.

(3) Judecătorul de instrucție, în vederea soluționării cererii privind accelerarea urmăririi penale, dispune de următoarele măsuri:

1) solicită de la procuror, ca în termen de cel mult 3 zile:

a) să prezinte informația referitoare la acțiunile de urmărire penală efectuate în cauza penală, însoțite de copiile certificate ale actelor care le confirmă;

b) prezentarea referinței cu privire la cele invocate în cererea privind accelerarea urmăririi penale;

2) informează celelalte părți din proces cu privire la cererea privind accelerarea urmăririi penale depuse și dreptul de a depune referință cu privire la cele invocate în cerere în termen de cel mult 3 zile.

(4) Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, de către judecătorul de instrucție. Nedepunerea referinței prevăzute la alin. (3) pct. 1) lit.b) și pct. 2) nu împiedică soluționarea cererii privind accelerarea urmăririi penale.

(5) Judecătorul de instrucție decide asupra cererii privind accelerarea urmăririi penale printr-o încheiere motivată, prin care fie că obligă organul de urmărire penală să întreprindă o acțiune procesuală sau să emită un act procedural, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie că respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

(6) O cerere repetată privind accelerarea urmăririi penale poate fi înaintată după 6 luni de la rămânerea definitivă a încheierii judecătorului de instrucție emise conform alin. (5).”.

69. Articolul 260:

la alineatul (2) punctul 6), cuvântul „filmării” se substituie cu cuvintele „înregistrării video”;

la alineatul (6), textul „casetele audio și video” se substituie cu textul „suporturile informaționale care conțin înregistrările audio și video”;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Datele cu caracter personal referitoare la vârsta, domiciliul, datele de contact, cetățenia, studiile, situația militară, situația familială, ocupația sau altă informație necesară pentru identificarea persoanelor menționate la alin. (2) pct. 3), se consemnează în anexa la procesul-verbal al acțiunii procesuale respective, care se

păstrează în condiții de confidențialitate la materialele dosarului, într-un compartiment separat, la care părțile pot avea acces doar cu autorizarea procurorului, în cazul în care aceste date ar putea contribui la stabilirea adevărului.”.

70. Articolul 262

la alineatul (1) subpunctele 3¹) și 5) se abrogă;

la alineatul (2) textul „ori cu acordul organului prevăzut de lege” se exclude, iar cuvântul „acestora” se substituie cu cuvântul „acesteia”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul depistării infracțiunii nemijlocit de către ofițerul de urmărire penală sau de către procuror, acesta întocmește un proces-verbal în care expune circumstanțele depistate și dispune înregistrarea sesizării.”.

71. La articolul 264 alineatul (2), textul „înregistrării audio sau video” se substituie cu textul „înregistrării audio și video”.

72. Articolul 265

la alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție: „Plîngerea sau denunțul se înregistrează în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni.”;

alineatul (3) se abrogă.

73. Articolul 271 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă organul de urmărire penală constată, că nu este competent de a examina sesizarea despre pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, trimite sesizarea împreună cu materialele acumulate procurorului pentru a o transmite organului competent.”;

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Încălcarea normelor de competență teritorială, după materie sau după calitatea persoanei a organelor de urmărire penală nu atrage nulitatea actelor procedurale întocmite.”.

74. La articolul 273

alineatul (1) litera d²) se abrogă.

la alineatul (6) textul „constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală” se substituie cu textul „este asimilat unui denunț”.

75. Articolul 274:

la alineatul (1) textul „în termen de 30 zile” se substituie cu textul „în termen de 45 zile”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins;

„(4¹) În cazul în care procurorul constată că organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile necesare prevăzute de lege pentru cercetare sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cazului sesizat și nu stabilește

temeiuri pentru restituirea actelor în vederea începerii urmăririi penale, el restituie actele prin ordonanță motivată, organului de urmărire penală și indică ce acțiuni procesuale necesită a fi efectuate. În acest caz, procurorul stabilește un termen care nu poate depăși mai mult de 15 zile.”.

76. Articolul 275:

La punctul 3) textul „cu excepția cazurilor când infracțiunea a fost săvârșită de o persoană juridică” se exclude;

se completează cu punctul 4¹) cu următorul cuprins:

„4¹) fapta constituie contravenție;”;

punctul 8) va avea următorul cuprins:

„8) în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale sau de clasare a procesului penal pe aceleași acuzații.”;

punctul 9) cuvintele „de lege” se substituie cu textul „de Codul penal”.

77. Articolul 276 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Urmărirea penală se pornește în lipsa plîngerii victimei dacă comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) sau de art. 155 din Codul penal a fost săvârșită în locurile de detenție.”.

78. La articolul 281 alineatul (2) textul „caracterului vinei” se substituie cu „forme de vinovăție”;

79. La articolul 283 alineatul (1) după textul „procurorul este obligat” se completează cu textul „să emită o altă ordonanță motivată și”.

80. La articolul 284

alineatul (2) punctul 2) textul „, inclusiv dacă fapta constituie o contravenție” se exclude;

alineatul (6) textul „fixînd termenul de urmărire penală” se exclude.

81. Articolul 285:

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care bănuitul sau învinuitul și partea vătămată, partea civilă, au încheiat o tranzacție de împăcare sau de mediere, prezentată organului de urmărire penală, pe categoria infracțiunilor prevăzute în art. 109 din Codul penal, procurorul este obligat să înceteze urmărirea penală față de bănuitul sau învinuitul dacă sunt îndeplinite condițiile pentru împăcare.”

82. La articolul 288 alineatul (2) după cuvintele „prin ordonanță motivată, căutarea învinuitului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn la frontieră”.

83. Articolul 293

la alineatul (1) textul „Părții civile, părți civilmente responsabile și reprezentanților lor li se prezintă pentru a lua cunoștință doar materialele referitoare la acțiunea civilă la care sînt parte.” se exclude;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) La cererea părților și altor persoane participante la procesul penal, procurorul poate expedia prin intermediul poștei electronice indicată în cerere, o copie scanată a materialelor urmăririi penale. În cazul în care învinuitul este în arest, materialele urmăririi penale se aduc la cunoștința acestuia în prezența apărătorului lui, iar la cererea învinuitului – fiecăruia dintre ei, în mod separat.”;

la alineatul (3) după textul „prevăzute în art. 110” se completează cu textul „, și a informației ce se referă la datele cu caracter personal, păstrată în condiții de confidențialitate în compartimentul separat al cauzei penale”.

la alineatul (6) după textul „în legătură cu urmărirea penală” se completează cu textul „sau de completare a urmăririi penale” și se completează cu propoziția: „Prevederile art. 295 se aplică în modul corespunzător.”.

84. La articolul 297 alineatul (2), textul: „, dacă judecarea cauzei este posibilă în lipsa învinuitului” se exclude.

85. La articolul 298 alineatul (2), după cuvintele „se adresează” se completează cu textul „în termen de 15 zile”, iar după prima propoziție se completează cu propoziția: „Termenul de adresare a plîngerii depuse de persoanele indicate la alin. (1) se calculează din momentul de cînd au luat cunoștință de act ori au aflat despre inacțiunea organului de urmărire penală sau a organului care exercită activitate specială de investigații.”.

86. Articolul 299 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Ordonanța procurorului emisă în urma examinării plîngerii nu mai poate fi contestată la procurorul ierarhic superior, însă poate fi atacată prin plîngere, în instanța judecătorească, în condițiile art. 313.”

87. Articolul 299¹:

la alineatul (2), textul „, precum și de adjuncții lor,” se exclude;

la alineatul (3) textul „din momentul efectuării acțiunii, inacțiunii sau de cînd s-a luat cunoștință de act,” se exclude, iar după prima propoziție se completează cu propoziția: „Termenul de adresare a plîngerii depuse de persoanele indicate la art. 298 alin. (1) se calculează din momentul de cînd au luat cunoștință de act ori au aflat despre inacțiunea organului de urmărire penală sau a organului care exercită activitate specială de investigații.”.

88. Articolul 300:

se completează cu alineatele (3²) și (3³) cu următorul cuprins:

„(3²) Demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere, plîngerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații, plîngerile împotriva acțiunilor ilegale ale procurorului, care nemijlocit exercită acțiuni de urmărire penală, cererile privind accelerarea urmăririi penale, precum și recursurile depuse în ordinea art. 437 alin. (1) pct. 3¹) și 4), pot fi înaintate și prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora .

(3³) Demersurile, plîngerile și cererile depuse prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.”.

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Demersurile, plîngerile și cererile înaintate conform prevederilor alin. (1)-(3²) se examinează de către judecătorul de instrucție la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații și pot fi examinate prin intermediul videoconferinței, ce se dispune prin încheiere motivată, care poate fi atacată o dată cu încheierea emisă asupra fondului demersurilor, plîngerilor sau cererilor înaintate.”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul examinării demersurilor, plîngerilor și cererilor prevăzute la alin. (3²) prin intermediul videoconferinței, instanța de judecată asigură părților posibilitatea de a lua cunoștință de materialele cauzei. Demersurile, plîngerile și cererile se depun la instanța competentă în număr egal de copii cu numărul părților implicate în proces, cu excepția cazurilor cînd acestea au fost depuse prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor. Transmiterea și aducerea la cunoștință a materialelor pot fi realizate și prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestora. Părțile au dreptul să înainteze cereri, inclusiv de recuzare, să ofere explicații, să prezinte probe, inclusiv prin mijloace de comunicare electronice ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor. Dispozițiile alin. (3³) se aplică în modul corespunzător.”.

89. La articolul 308:

alineatul (2), prima propoziție, textul „învinuitului ori avocatului său” se substituie cu textul „învinuitului asistat de apărător sau apărătorului său”;

alineatul (7) se completează cu cuvintele „cu darea, după caz, în consemn la frontieră”.

90. Articolul 313:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de pînă la 30 de zile, cu citarea procurorului, persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neparticiparea în ședință a procurorului, persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare în termen de 5 zile de la citare. În cadrul examinării plîngerii dau explicații procurorul, persoana care a depus plîngerea și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii.”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și se va judeca conform art. 447 și 448, în lipsa părților.”

91. Articolul 321:

la alineatul (2) punctul 2) textul „fiind în stare de arest” se substituie cu textul „aflat în detenție”;

la alineatul (2) punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) cînd inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa, dacă instanța constată existența circumstanțelor excepționale și a motivelor obiective care justifică absența inculpatului la ședință, în acest sens, inculpatul declarînd solemn într-o ședință precedentă sau prezentînd un înscris contrasemnat de apărătorul său prin care își manifestă dorința bazată pe o alegere în cunoștință de cauză de a renunța în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței, iar renunțarea nu contravine unui interes public mai important;”;

la alineatul (3) după cuvintele „în lipsa inculpatului” se completează cu cuvintele „sau prin intermediul videoconferinței”;

alineatul (5) după cuvintele „aducerea silită a inculpatului” se completează cu cuvintele „cu darea în consemn la frontieră”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată se ascunde de la judecată și, în urma măsurilor de căutare, a fost imposibilă obținerea manifestării voinței inculpatului de a se prezenta în instanță.”.

92. Articolul 323

la alineatul (2) textul „în primă instanță și în instanța de apel” se exclude;

93. La articolul 330

la alineatul (1) textul „se dispune” se substituie cu textul „poate fi dispusă”;

la alineatul (2) textul „se suspendă” se substituie cu textul „poate fi suspendat”;

94. Articolul 331 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul neprezentării în şedinţă a unuia sau mai mulţi martori, iar dispoziţiile art. 371 nu pot fi aplicate, sau în cazul neprezentării uneia dintre părţi sau din alte motive întemeiate, instanţa poate decide motivat continuarea judecării cauzei sau amânarea şedinţei de judecată cu cel mult 30 zile dacă lipsa martorului sau a uneia dintre părţi face imposibilă judecarea cauzei. În acest caz, instanţa dispune părţii obligate să prezinte probe, să ia măsurile respective pentru asigurarea prezenţei persoanelor care nu s-au prezentat şi pentru asigurarea judecării cauzei la data fixată de instanţă.”.

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) La cererea motivată a inculpatului, apărătorului sau procurorului, şedinţa de judecată poate fi amânată o singură dată.”.

la alineatul (2) după textul „cu alte circumstanţe” se completează cu cuvântul „justificate”.

95. Se completează cu art. 331¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 331¹.** Cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei

(1) În situaţia în care într-o cauză penală concretă există pericolul încălcării termenului rezonabil a judecării cauzei, participanţii la proces pot adresa instanţei care judecă în fond cauza o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

(2) Cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei trebuie să corespundă condiţiilor prevăzute la art. 259¹ alin. (2) şi se depune:

a) după un an de la trimiterea cauzei în judecată, pentru cauzele aflate la etapa judecării în prima instanţă;

b) după cel puţin 6 luni de la examinarea cauzei în instanţa de apel sau recurs.

(3) Examinarea cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei se face în absenţa părţilor, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza ce se repartizează în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Judecătorul sau completul de judecată, în vederea soluţionării cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei, dispune de următoarele măsuri:

a) informează instanţa pe rolul căreia se află cauza despre înaintarea cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei, cu menţiunea posibilităţii de a prezenta punctul de vedere cu privire la aceasta;

b) solicită instanţei pe rolul căreia se află cauza în termen de cel mult 3 zile, transmiterea dosarului;

c) informează celelalte părţi din proces cu privire la cererea privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei depuse şi dreptul de a depune referinţă cu privire la cele invocate în cerere în termen de cel mult 3 zile.

(4) Netransmiterea punctului de vedere sau nedepunerea referinței prevăzute la alin. (3) lit. a) și c) nu împiedică soluționarea cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei.

(5) Judecătorul sau completul de judecată decide asupra cererii privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei printr-o încheiere motivată, prin care fie că obligă instanța care judecă în fond cauza să întreprindă un act procedural, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie că respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

(6) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la rămânerea definitivă a încheierii emise conform alin. (5).”.

96. La articolul 332, alineatul (2) cuvântul „administrativă” se exclude.

97. Articolul 336 va avea următorul cuprins:

„Articolul 336. Procesul-verbal al ședinței de judecată

(1) Desfășurarea ședinței de judecată se înregistrează cu mijloace tehnice audio sau video și se consemnează în procesul-verbal întocmit de grefier. Procesul-verbal se păstrează în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) În procesul-verbal al ședinței de judecată se enumeră acțiunile efectuate de către instanța de judecată și participanții la proces, cu mențiunea despre locul, data și ora începerii și încheierii fiecărei acțiuni, respectându-se ordinea cronologică în care au fost realizate.

(3) Dacă legea nu prevede altfel, procesul-verbal al ședinței de judecată cuprinde:

a) instanța care judecă cauza, numele membrilor completului de judecată și al grefierului;

b) date despre prezența participanților la proces, a reprezentanților, martorilor, experților, specialiștilor și a interpreților, precum și a celor care lipsesc, cu mențiunea calității procesuale;

c) mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței de judecată;

d) date despre înregistrarea audio și/sau video a ședinței de judecată și echipamentul folosit;

e) enumerarea acțiunilor efectuate în condițiile prezentului cod, cu indicarea orei și a datei efectuării;

f) rezumatul declarațiilor date în ședință de judecată de către părți și alte persoane participante la proces,

g) încheierile instanței de judecată.

(4) Dacă instanța consideră necesar, în procesul-verbal al ședinței de judecată se inserează rezumatul pledoariilor părților.

(5) Procesul-verbal al ședinței de judecată este întocmit și semnat în cel mult 5 zile de la data încheierii ședinței. Procesul-verbal se semnează de președintele ședinței și de grefier.

(6) În cazul divergențelor între conținutul procesului-verbal și înregistrarea audio, prevalează înregistrarea audio.

(7) Părțile și alte persoane participanți la proces și reprezentanții lor pot solicita o copie a procesului-verbal și a înregistrării audio și/sau video a ședinței de judecată. Copia de pe înregistrarea audio și/sau video a ședinței de judecată se eliberează în cel mult 5 zile lucrătoare.

(8) În cazul examinării cauzei în ședință închisă, la eliberarea copiei procesului-verbal și a înregistrării audio și/sau video, solicitantul are obligația de a nu le divulga.”.

98. Articolul 337 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Declarațiile inculpatului, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile și ale martorilor în ședința de judecată se consemnează în scris de grefier ca documente separate care se anexează la procesul-verbal, în termen de 5 zile de la audiere în baza înregistrării audio. Persoana care a depus declarația o semnează pe fiecare pagină și la sfârșit. Dacă persoana care a depus declarația nu poate semna sau refuză să o semneze, despre aceasta se face mențiune în declarația consemnată, indicându-se motivele refuzului. Suport informațional al înregistrării declarațiilor se anexează la materialele dosarului, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.”.

99. Articolul 338 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 338.** Soluționarea cauzei

(1) După încheierea dezbaterilor judiciare, completul de judecată stabilește, locul, data și ora pronunțării hotărârii integrale, care nu poate depăși termenul de 45 de zile lucrătoare.

(2) În urma deliberării se adoptă hotărârea integrală.”.

100. Articolul 339

la alineatul (2) propoziția „Hotărârea se ia, de regulă, în unanimitate.” se exclude.

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) În cazul în care unul dintre judecătorii completului de judecată nu este de acord cu hotărârea adoptată sau motivarea acesteia semnează hotărârea, dar este în drept să expună în scris opinie separată.”.

101. Articolul 340,

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Președintele ședinței pronunță în ședință publică hotărârea prin citirea dispozitivului hotărârii, explică esența motivării acesteia și înmânează părților o copie a hotărârii. Părților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărâre.”.

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Hotărârea judecătorească și opiniile separate se publică pe pagina web a instanței judecătorești.”.

102. La articolul 344

alineatul (1) cuvintele „programului informațional automatizat” se substituie cu cuvintele „Programului integrat”;

la alineatul (2) cuvintele „programul informațional automatizat” se substituie cu cuvintele „Programul integrat de gestionare a dosarelor”.

103. La articolul 344¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul învinuirii persoanei în săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, iar în cazul minorilor – și a unei infracțiuni grave prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială a Codului penal, precum și în cazurile prevăzute la art. 276 alin.(1) din prezentul cod și în cazul intentării acțiunii civile, instanța de judecată, de la data repartizării cauzei și pînă la pronunțarea hotărîrii, la solicitarea părților, adoptă o încheiere prin care dispune efectuarea procedurii medierii ori împăcării părților.”.

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Părțile procesului penal pot beneficia repetat de dreptul la mediere, pînă la deliberarea și pronunțarea sentinței.”.

104. La articolul 345, alineatul (1), propoziția a doua va avea următorul cuprins:

„Ședința preliminară în cauzele privind infracțiunile de corupție, cele conexe actelor de corupție, precum și în cauzele în care sînt inculpați minori sau arestați se face de urgență și cu prioritate, pînă la expirarea termenului de arest stabilit anterior.”.

105. La articolul 346 propoziția a doua se exclude.

106. Articolul 347:

la alineatul (1) după cuvintele „obligate să prezinte” se completează cu textul „, sub sancțiunea decăderii, în termenul stabilit de instanța de judecată,”, iar textul „lista probelor” se substituie cu textul „lista tuturor probelor de care dispun și”;

la alineatul (3) propoziția a doua se exclude;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Partea poate solicita prezentarea probelor în cursul cercetării judecătorești, dacă, pînă la numirea cauzei spre examinare, nu dispunea de acestea sau probele nu au putut fi administrate.”.

107. La articolul 349 alineatul (1) textul „se dispune în cazul în care se constată că, la momentul parvenirii cauzei în instanță” se substituie cu textul „poate fi dispusă în cazul în care se constată că, la momentul parvenirii cauzei în instanță

sau în cursul judecării cauzei” și se completează cu textul „și examinarea în absența sa nu este posibilă”.

108. Articolul 351 se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins:

„(3²) În cazul în care părțile la proces sunt de acord și nu sunt incidente de procedură, instanța poate fixa cauza pentru judecare în aceeași zi.”.

109. La articolul 357 alineatul (1) textul „și competența interpretului, traducătorului” se substituie cu textul „interpretului, traducătorului, datele privind numărul, seria și data eliberării autorizației, limba sau limbile pentru care este autorizat”

110. Articolul 366 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care a fost prezentată referință la rechizitoriu, președintele ședinței de judecată oferă posibilitatea inculpatului sau apărătorului de a aduce la cunoștința celor prezenți conținutul acesteia.”.

111. Articolul 367 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul conținut:

„(1¹) La cererea inculpatului aflat în detenție sau din oficiu, instanța poate dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu sentința, audierea acestuia prin intermediul videoconferinței. În acest caz, audierea inculpatului aflat în detenție prin intermediul videoconferinței are loc la sediul instituției penitenciare care dispune de mijloace tehnice corespunzătoare și verifică identitatea inculpatului. Participarea apărătorului este obligatorie. Suportul informațional care conține înregistrarea se anexează la procesul-verbal.”.

112. La articolul 368 alineatul (1) se completează cu punctul 3) cu următorul cuprins:

„3) când refuză să dea declarații în instanța de judecată.”.

113. La articolul 369

alineatul (1) după textul „în mod corespunzător” se completează cu textul „, inclusiv audierea prin intermediul videoconferinței”;

114. Articolul 370 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care este dificilă asigurarea prezenței martorului în ședința de judecată din cauza aflării peste hotarele Republicii Moldova, din cauza executării pedepsei în penitenciarele din Republica Moldova, din cauza internării într-o instituție medicală sau a dizabilităților locomotorii, instanța de judecată prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu sentința, poate decide audierea acestuia prin intermediul videoconferinței, la cerere sau din oficiu. În acest caz, audierea martorului prin intermediul videoconferinței are loc, după caz, la sediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular al Republicii Moldova, la sediul

instituției penitenciare, al instituției medicale, de asistență socială, al autorității tutelare sau al organului de probațiune, care dispun de mijloace tehnice corespunzătoare și verifică identitatea martorului. Suportul informațional care conține înregistrarea se anexează la procesul-verbal.”.

115. Articolul 372 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Atît la cererea părților cît și la inițiativa instanței, examinarea corpurilor delictate restituite conform art. 161 alin. (5), nu poate fi solicitată.”

116. Se completează cu articolul 375¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 375¹.** Compeltarea cercetării judecătorești

(1) Participanții pînă la terminarea cercetării judecătorești pot solicita administrarea probelor noi, dacă din cercetarea judecătorească rezultă existența altor mijloace de probă care ar permite stabilirea sau verificarea circumstanțelor ce au importanță în cauza penală. După ascultarea opiniilor celorlalte părți, instanța dispune prin încheiere motivată fie judecarea cauzei în continuare, fie amînarea ei pentru administrarea probelor noi.

(2) Cererea sau demersul privind administrarea probelor noi, trebuie să conțină circumstanțele care confirmă întrunirea condițiilor menționate la alin. (1) și la art. 364 alin. (2) care se aplică în modul corespunzător.

(3) Instanța poate respinge cererea sau demersul privind administrarea probelor noi atunci cînd:

- a) proba nu este pertinentă;
- b) se constată că pentru faptele și împrejurările ce urmează a fi dovedite au fost administrate suficiente mijloace de probă;
- c) proba nu este necesară, întrucît faptul este notoriu;
- d) proba este imposibil de obținut;
- e) administrarea probei este contrară legii.”.

117. Articolul 385

la alineatul (5), cuvintele „două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv” se substituie cu cuvintele „de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ” și se completează cu propoziția cu următorul cuprins: „Prevederile art. 473² alin. (2), (2¹)-(2⁵) și (5), art. 473³ alin. (3) și art. 473⁴ alin. (1)-(5¹) se aplică în mod corespunzător la examinarea plîngerii prevenitului sau apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție.”.

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Odată cu adoptarea sentinței, instanța decide și asupra chestiunilor prevăzute în art. 18 alin. (5) .”

118. La articolul 391, alineatul (2) cuvîntul „administrative” se substituie cu cuvîntul „contravenționale”.

119. Articolul 397 se completează cu pct. 4¹) cu următorul cuprins:
„4¹) hotărîrea cu privire la secretizarea anumitor părți ale sentinței”;

120. La articolul 415:

alineatul (1) punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată, numai atunci cînd nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, i-a fost încălcat dreptul la apărare sau au fost încălcate prevederile art. 30, 33-35. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată.”.

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Decizia cu privire la dispunerea rejudecării cauzei de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată, este irevocabilă.”.

121. La articolul 437 alineatul (1)

se completează cu punctele 1¹) – 1⁴) cu următorul cuprins:

„1¹) sentințele a căror părți au fost secretizate, dacă nu se contestă fondul cauzei;

1²) sentințele pronunțate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției și în procedura acordului de cooperare;

1³) sentințele adoptate în ședință preliminară;

1⁴) sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.”

122. Articolul 444:

la alineatul (1)

punctul 1) cuvintele „după materie sau” se exclud;

se completează cu punctul 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) anumite părți ale sentinței au fost secretizate neîntemeiat;”.

se completează cu punctul 16) cu următorul cuprins:

„16) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.”;

La alineatul (2), după textul „12)” se completează cu textul „, 16)”.

123. La articolul 445:

Titlul articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 445.** Declararea și retragerea recursului”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Retragerea recursului se efectuează în condițiile art. 407, care se aplică în modul corespunzător.”.

124. Articolul 447 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 447.** Procedura judecării recursului

- (1) Recursul se judecă în termen rezonabil fără prezența părților la proces.
- (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.
- (3) Dacă instanța de recurs consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și la cererea motivată a părților, poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată cu citarea părților pentru participare la proces.
- (4) La judecarea recursului în ședință publică participă procurorul și persoanele indicate la art. 401 ale căror interese sînt atinse prin argumentele invocate în recurs.
- (5) La judecarea recursului în ședință publică președintele ședinței anunță cauza în care a fost declarat recurs, apoi anunță numele judecătorilor completului de judecată, al procurorului, avocaților, precum și al interpretului, dacă acesta participă la ședință, și verifică dacă nu au fost formulate cereri de recuzare.
- (6) Primul cuvînt i se oferă recurentului, apoi celorlalți participanți la ședința de judecată. Dacă procurorul a depus recurs, primul cuvînt îl are acesta. Luările de cuvînt nu pot ieși din cadrul argumentelor recursului.
- (7) Dacă părțile invocă necesitatea administrării de noi probe, ele trebuie să indice aceste probe și mijloacele cu ajutorul cărora pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în primă instanță.
- (8) Părțile au dreptul la replică în problemele apărute în procesul dezbaterilor.”.

125. Articolul 449 alineatul (1) punctul 2):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația inculpatului;”

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”.

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanța de fond, instanța de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.”.

126. La articolul 453 alineatul (1), textul „în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii” se substituie cu textul „în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, precum și în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a informat Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii din care se deduce existența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărîrea atacată”.

127. Articolul 469 alineatul (1) se completează cu punctele 9¹) și 17²) cu următorul cuprins:

„9¹) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și stingerea antecedentelor penale;”

„17²) anularea condamnării în baza acordului de cooperare ca urmare a neexecutării condițiilor stabilite în acordul de cooperare, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei stabilite”.

128. Articolul 471,

se completează cu alin (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 17²) se examinează de către judecătorul de instrucție la demersul procurorului.”;

la alineatul (3), după textul „14)-17)” se completează cu textul „și 17²)”;

la alineatul (3¹) cuvintele „teleconferinței” și „teleconferință” se substituie cu cuvintele „videoconferinței” și respectiv „videoconferință”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) La repartizarea spre judecare a demersului instituției penitenciare privind soluționarea chestiunii prevăzute în art. 469 alin. (1) pct. 3), judecătorul de instrucție, în termen de cel mult 3 zile, numește din oficiu expertiza judiciară psihiatrică legală sau medico-legală. Chestiunea prevăzută în art. 469 alin. (1) pct. 3) se soluționează în baza raportului expertizei judiciare psihiatrice legale sau medico-legale numite de către instanța de judecată, cu participarea obligatorie a expertului judiciar. Ședința de judecată va începe în cel mult 10 de zile de la data recepționării raportului de expertiză judiciară. Termenul maxim de soluționare a demersului instituției penitenciare este de o lună, care curge din data recepționării raportului de expertiză judiciară de către instanța de judecată. Chestiunile prevăzute în art. 469 alin. (1) pct. 13) se soluționează în baza avizului instituției medicale, iar la solicitarea instanței de judecată, cu participarea reprezentantului comisiei medicale care a dat concluzia.”.

se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Încheierea instanței privind soluționarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) este executorie de la data pronunțării, cu excepția chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 7), 8), 9). Recursul suspendă executarea hotărârii judecătorești în partea încasării mijloacelor bănești.”.

129. Articolul 473¹ alineatul (1) se completează cu textul „, în termen de 30 de zile de la data comunicării sau de la data la care a luat cunoștință de actul respectiv, cu excepțiile prevăzute de Codul de executare.”.

130. Articolul 473²:

în titlu, cuvintele „sau ale prevenitului” se exclud;

la alineatul (1), cuvintele „sau ale prevenitului”, „sau prevenit” și „sau prevenitul ori” se exclud;

la alineatul (2), cuvintele „sau ale prevenitului” și „sau preveniți” se exclud; se completează cu alineatele (2¹) – (2⁵) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care plîngerea depusă nu corespunde cerințelor descrise în alin. (2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor.

(2²) Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plîngerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar, plîngerea se declară inadmisibilă.

(2³) Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plîngerea se declară inadmisibilă și în următoarele cazuri:

a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la soluționarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade;

b) există o hotărîre a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluționarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade;

c) plîngerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de alin. (5);

d) plîngerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

e) la aceiași sau la altă instanță de judecată se examinează plîngerea condamnatului care are ca obiect aceleași perioade de detenție. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima.

(2⁴) Încheierea privind declararea plîngerii total inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoștință de aceasta.

(2⁵) Declararea plîngerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute în alin.

(2³) lit. a) – c), exclude posibilitatea depunerii repetate a plîngerii cu același obiect.”;

la alineatul (5), cuvintele „sau ale prevenitului” se exclud.

131. Articolul 473³:

în titlu, cuvintele „sau ale prevenitului” se exclud;

la alineatul (1) cuvintele „sau ale prevenitului” și „sau a prevenitului” se exclud;

la alineatul (3), textul „10 zile” se substituie cu cuvintele „30 de zile”, iar cuvintele „sau prevenit” și „sau, după caz, prevenitului” se exclud;

la alineatul (4), cuvintele „sau ale prevenitului” se exclud și se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În termenul maxim de 3 luni, nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretențiilor.

132. Articolul 473⁴:

la alineatul (2), cuvintele „sau ale prevenitului” și „sau prevenitul” se exclud;

la alineatul (3), cuvintele „sau prevenitului” se exclud;

la alineatul (4):

cuvintele „de la 1 la 3 zile” se substituie cu cuvintele „de la 1 la 2 zile”;

se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.”;

la alineatul (5) după cuvîntul „încasarea” se completează cu cuvintele „din contul bugetului de stat”, iar sintagma „în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție” se exclude;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, instanța de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi.”;

la alineatul (6), textul „preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin. (5) și (6) sau, după caz, aceștia” se substituie cu textul „persoanele condamnate la detenție pe viață nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar”;

la alineatul (8), cuvintele „sau al detenției preventive” se exclude;

la alineatul (9), numărul „10” se substituie cu numărul „15”.

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Pedeapsa redusă în condițiile alin. (4) constituie pedeapsă efectiv executată.”.

133. La articolul 481 alineatul (1), textul „ și 478-480” se substituie cu textul „ , 110¹, 478 și 480”.

134. La articolul 484:

titlul va avea următorul cuprins:

„**Articolul 484.** Îndepărtarea inculpatului minor sau a altor participanți din sala ședinței de judecată”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) La cererea apărătorului și reprezentantului legal al inculpatului minor sau din oficiu, instanța, este în drept să dispună îndepărtarea altor participanți din sala ședinței de judecată pe durata cercetării unor circumstanțe care țin de viața privată și intimă a minorului. Avocații care reprezintă interesele participanților îndepărtați rămîn prezenți în sala ședinței de judecată pe durata cercetării circumstanțelor respective.”.

135. Denumirea Capitolului III din Titlul III, Partea specială, va avea următorul cuprins:

**„Capitolul III. PROCEDURA PRIVIND ACORDUL DE RECUNOAȘTERE
A VINOVĂȚIEI ȘI ACORDUL DE COOPERARE”**

136. Capitolul III din Titlul III, Partea specială, articolele 504-509² se grupează în **„Secțiunea 1. Procedura acordului de recunoaștere a vinovăției”**.

137. Articolul 504 alineatul (3) litera b), textul „este mai mică de 15 ani” se substituie cu textul „până la 15 ani inclusiv”.

138. Capitolului III din Titlul III, Partea specială, se completează cu Secțiunea 2-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea 2-a.

Procedura acordului de cooperare

Articolul 509³. Dispoziții generale

(1) Procedurii acordului de cooperare i se aplică dispozițiile referitoare la procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, cu completările și derogările din prezenta secțiune.

(2) Acordul de cooperare este o tranzacție încheiată, la propunerea procurorului, între procurorul șef al procuraturii specializate și învinuitul persoana fizică care își recunoaște vina și dorește să coopereze cu organul de urmărire penală, prin facilitarea identificării și tragerii la răspundere penală a altor persoane, în schimbul unei pedepse reduse și forma de executare a acesteia.

(3) Procedura prevăzută de prezenta secțiune se aplică în cauzele penale date în competența procuraturilor specializate în vederea descoperirii unei infracțiuni prevăzute la art. 270 și 270², cu excepția infracțiunilor ușoare, când pe altă cale este imposibil realizarea scopului procesului penal.

(4) Acordul de cooperare nu poate fi semnat în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute la art. 135-144, 166¹ din Codul penal, precum și în cazul infracțiunilor pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă ce depășește 15 ani de închisoare.

(5) În cazul încheierii unui acord de cooperare, limitele de pedeapsă prevăzute de lege se reduc în conformitate cu art. 80 din Codul penal.

Articolul 509⁴. Condițiile de încheiere a acordului de cooperare

(1) Acordul de cooperare se întocmește în scris, cu participarea obligatorie a învinuitului și apărătorului acestuia și se aprobă în scris de către Procurorul General.

(2) În cazul în care infracțiunea a fost comisă în participație, acordul de cooperare poate fi semnat doar cu o singură persoană, participant la săvârșirea infracțiunii care prima a inițiat acordul de cooperare și prezintă informații pertinente și utile.

(3) Procurorul negociază cu învinuitului și apărătorul acestuia categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în limitele prevăzute de art. 80 din Codul penal, ținând cont de prevederile art. 75-78 din Codul penal și informația furnizată..

(4) La negocierea categoriei pedepsei, cuantumului și modului de executare, procurorul ia în considerare prevederile art. 505 și contribuția învinuitului la identificarea și tragerii la răspundere penală a altor persoane.

(5) Învinuitul care a semnat acord de cooperare este informat despre toate măsurile de protecție disponibile, conform prevederilor prezentului cod și ale Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

Articolul 509⁵. Conținutul acordului de cooperare

Acordul de cooperare, pe lângă elementele prevăzute la art. 506 alin. (1), cuprinde suplimentar:

- 1) condițiile de cooperare asumate de către învinuit;
- 2) descrierea acțiunilor întreprinse și pe care se angajează să le întreprindă învinuitul;
- 3) declarațiile pe care învinuitul le va depune în instanța de judecată în vederea facilitarea tragerii la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit infracțiuni;
- 4) circumstanțele în care acordul de cooperare poate fi revocat de către procuror;
- 5) consecințele neexecutării acordului de cooperare după pronunțarea sentinței de condamnare.

Articolul 509⁶. Revocarea acordului de cooperare

(1) Acordul de cooperare se revocă, la propunerea procurorului, de către procurorul șef al procuraturii specializate, prin ordonanță motivată cu aprobarea în scris a Procurorului General, până la expedierea cauzei în instanța de judecată în procedură specială în cazul în care:

- a) învinuitul nu a îndeplinit condițiile acceptate și stabilite în acordul de cooperare;
- b) a prezentat cu bună-știință informații false, incomplete cu privire la faptele descrise în acordul de cooperare;
- c) informația prezentată de către învinuit nu s-a confirmat în cadrul urmăririi penale;
- d) a săvârșit o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă după semnarea acordului de cooperare.

(2) Ordonanța procurorului șef al procuraturii specializate privind revocarea acordului de cooperare poate fi contestată de către învinuit la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile de la data la care i s-a adus la cunoștință ordonanța respectivă.

(3) În cazul în care acordul de cooperare semnat cu unul din participanții la săvârșirea infracțiunii a fost revocat, un acord de cooperare poate fi semnat cu un alt participant dacă probele nu pot fi obținut pe altă cale.

Articolul 509⁷. Trimiterea cauzei în judecată

(1) În cazul în care informația prezentată în cadrul acordului de cooperare se confirmă și nu intervin circumstanțele prevăzute la articolul 509⁶, procurorul expediază cauza penală spre examinare în instanța de judecată.

(2) După prezentarea materialelor de urmărire penală conform prevederilor art. 293 și 294, cauza se trimite în judecată fără a întocmi rechizitoriu cu referire la învinuitul cu care a fost încheiat acordul de cooperare.

(3) Cauza se trimite în judecată împreună cu acordul de cooperare la care se anexează o informație cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictive și informația privind locul lor de păstrare, informația referitor la cuantumul prejudiciului reparat, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.

Articolul 509⁸. Examinarea de către instanța de judecată a acordului de cooperare

(1) Instanța de judecată examinează cauza în procedura acordului de cooperare în condițiile art. 509.

(2) Instanța de judecată trebuie să constate, pe lângă datele prevăzute în art. 509, dacă inculpatul înțelege consecințele neexecutării acordului de cooperare după pronunțarea sentinței de condamnare.

Articolul 509⁹. Soluția instanței de judecată la examinarea acordului de cooperare

(1) După examinarea acordului de cooperare instanța de judecată adoptă una din soluțiile prevăzute la art. 509¹ sau art. 509².

(2) În cazul acceptării acordului de cooperare, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 509¹, dispozitivul sentinței de condamnare prevede:

a) categoria și mărimea pedepsei definitive aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune;

b) mărimea pedepsei calculate conform art. 80 alin. (2) din Codul penal;

c) modul de executare a pedepsei;

d) pedeapsa stabilită în cazul neexecutării condițiilor stabilite în acordul de cooperare.

(3) În cazul în care intervin circumstanțele prevăzute la art. 509² și art. 509⁶ instanța de judecată prin încheiere respinge acordul de cooperare și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.

Articolul 509¹⁰. Anularea condamnării în baza acordului de cooperare

În cazul în care condamnatul nu execută condițiile stabilite în acordul de cooperare, procurorul înaintează instanței un demers motivat prin care solicită anularea condamnării în baza acordului de cooperare ca urmare a neexecutării condițiilor stabilite în acordul de cooperare, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei stabilite.”.

139. La articolul 510 alineatul (2) punctul 2) se exclude;

140. La articolul 511:

alineatul (1)

punctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) să comunice organului de urmărire penală, după caz, organului de probațiune orice schimbare de domiciliu”

se completează cu punctele 6) și 7) cu următorul cuprins:

„6) să participe la programe probaționale;

7) să nu frecventeze anumite locuri.”

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Ordonanța de suspendare condiționată a urmăririi penale, adoptată de procuror, se expediază organului de urmărire penală, iar în cazul stabilirii obligației de a participa la programe probaționale, organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul învinuitului.”.

141. Articolul 512 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 512.** Soluțiile după expirarea termenului de suspendare condiționată a urmăririi penale

(1) La expirarea termenului de suspendare condiționată a urmăririi penale, organul de urmărire penală, după caz, organul de probațiune, informează, în termen de 5 zile, procurorul responsabil de caz, despre executarea ordonanței.

(2) Dacă, în termenul de suspendare condiționată a urmăririi penale, învinuitul a respectat condițiile stabilite în ordonanța emisă conform art. 511 alin. (1), procurorul, prin ordonanța motivată, dispune liberarea persoanei de răspundere penală.

(3) În cazul în care învinuitul nu respectă condițiile stabilite, organul de urmărire penală, după caz, organul de probațiune, adresează un demers procurorului responsabil de caz, în care indică încălcările admise de învinuit.

(3) În cazul în care învinuitul nu a respectat condițiile stabilite de procuror acesta din urmă trimite cauza în judecată cu rechizitoriu în ordinea generală.”.

142. La articolul 521 alineatul (2²) cuvântul „procurorul” se substituie cu textul „organul de urmărire penală”.

Art. III. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 441-451, art. 879), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 400:

la alineatul (3⁵) textul „Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne” se substituie cu textul „Inspectoratului General pentru Migrație”;

la alineatul (3⁶) cuvântul „directorul” se substituie cu cuvântul „șeful”, cuvintele „director adjunct” se substituie cu cuvintele „șeful adjunct”, iar textul „Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne” se substituie cu textul „Inspectoratului General pentru Migrație”.

2. La articolul 401 alineatul (1¹) după textul „313³” se completează cu textul „313⁸”;

3. La articolul 406 alineatul (1) după textul „art. 91¹” se completează cu textul „art. 266¹ alin. (2¹), art. 266²”.

4. La articolul 408 alineatul (4), cuvintele „directorul, directorul adjunct și șefii subdiviziunilor teritoriale ai” se substituie cu textul „șeful și șeful adjunct al”;

5. La articolul 408² alineatul (1), cifra „159” se substituie cu textul „159 alin.(1)-(4) și (5)”.

6. La articolul 411 alineatul (1) și (1¹), textul „159 alin. (4)” se substituie cu textul „159 alin. (4¹)”.

7. La articolul 415¹ alineatul (1) textul „art. 266¹ alin. (2¹), art. 266² și” se exclude.

8. La articolul 431 alineatul (2¹) cuvântul „reținut” se substituie cu cuvântul „ridicat”.

9. La articolul 433 alineatul (1) litera d) textul „Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne” se substituie cu textul „Inspectoratul General pentru Migrație”.

10. La articolul 443 alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Faptul absenței persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal, se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon). În cazul imposibilității de identificare a unui martor, agentul constatatator consemnează în procesul-verbal

motivele obiective ale lipsei martorului și documentează refuzul persoanei de a semna procesul-verbal prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video).”.

11. La articolul 446 litera a) textul „art. 20¹-31¹” se substituie cu textul „art. 19, 21-31¹”;

12. Articolul 471 și 472 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 471. Procedura judecării recursului

(1) Recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

(2) Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

(3) Dacă instanța de recurs consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și la cererea motivată a părților, poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată cu citarea părților pentru prezentare la proces.

(4) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Articolul 472. Examinarea recursului în ședință publică

(1) În condițiile art. 471 alin. (3), judecarea recursului are loc în ședință publică cu citarea părților.

(2) La judecarea recursului în ședință publică președintele ședinței:

a) anunță cauza în care a fost declarat recurs;

b) anunță completul de judecată, numele agentului constatat, sau după caz, a procurorului, apărătorului, interpretului sau al altor persoane;

c) verifică dacă nu au fost formulate cereri de recuzare sau alte cereri.

(3) Neprezentarea părților legal citate în instanța de recurs nu împiedică examinarea cauzei.

(4) Primul cuvânt i se oferă recurentului, apoi celorlalți participanți la ședința de judecată. Dacă agentul constatat, sau după caz, procurorul a depus recurs, primul cuvânt i se oferă acestuia. Luările de cuvânt nu vor depăși limitele argumentelor invocate în recurs.

(5) Părțile au dreptul la replică în problemele apărute în procesul dezbaterilor.

(6) Contravenientul are dreptul la ultimul cuvânt.

(7) Instanța de recurs hotărăște asupra cauzei contravenționale în camera de deliberare.

(8) Decizia, semnată de membrii completului de judecată, inclusiv de judecătorul care are opinie separată, se pronunță în ședință.”.

13. La articolul 476

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul poate înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărîrii emise în cauza contravențională în cazul în care:

a) constată apariția unor fapte noi ale cauzei ce i-au devenit cunoscute ce afectează hotărîrea pronunțată;

b) descoperirea unor fapte recente care prejudiciază rezultatul cauzei;

c) identificarea unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Procedura de revizuire se poate deschide în interiorul termenelor de prescripție prevăzut la art. 30, la cererea procurorului, în termen de cel mult 6 luni din momentul apariției unuia dintre temeiurile prevăzute la alin. (1).”.

Art. IV. - La Art. III punctul 9 din Legea nr. 83/2023 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 154, art. 240) textul „, litera h) se abrogă;” se exclude.

Art. V. - (1) Prezenta lege intră se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data de 2 august 2023, cu excepția art. II pct. 1 referitor la punctele 11¹), pct. 17, pct. 24 referitor la alineatul (1) punctul 8) și alineatul (1¹), pct. 25, pct. 46 referitor alineatul (5), pct. 47 referitor la abrogarea alineatului (3¹), pct. 50 referitor la abrogarea alineatului (2), pct. 51 referitor la abrogarea alineatului (2), pct. 60, pct. 74 referitor la abrogarea alineatului (1) litera d²), pct. 91 referitor la alineatul (2) punctul 3), pct. 117 referitor la alineatul (5), pct. 122 referitor la alineatul (1) punctul 16), pct. 126, pct. 128 referitor la alineatul (5) și (9), pct. 129, pct. 130, pct. 131, pct. 132 și art. III pct. 13 care intră în vigoare la data publicării.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale și contravenționale pentru care au fost stabilite data ședinței de judecată se examinează conform procedurii de pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului